

TANÍTÁSI TERVEZET

I. Alapadatok

időpont: 2021. 05.21.

helyszín: Kürt Alapítványi Gimnázium, 10.C.

iskola neve és címe: Kürt Alapítványi Gimnázium, 1117, Budapest, Bogdánfy utca 5/b

tanít: Péczely Patrik

témakör: Európán kívüli országok földrajza

tanítási egység: **Az Egyesült Államok földrajza**

óra típusa: új anyag feldolgozó óra

munkaformák: frontális és páros munka

II. Tantervi követelmények

- **oktatási célok:** az USA legfontosabb gazdasági ágainak megismerése, a gazdaság átrendeződését befolyásoló okok feltárása, ezzel kapcsolatban a telepítő tényezők elmélyítése
- **képzési célok:** logikai gondolkodás fejlesztése, forráshasználat és feldolgozás módszerének elmélyítése
- **nevelési célok:** összefüggések és ok-okozati kapcsolatok meglátása
- **oktatási követelmények:**
 - **fogalmak:**

új: agyelszívás, multikulturális

megerősítendő: K+F, telepítő tényező, migráció, működőtőke, technopolisz

- **folyamatok:**

új: területi átrendeződés

megerősítendő: belső migráció, külső migráció, globális gazdasági szerkezetváltozás

- **összefüggések:**

új: gazdaság szerkezetváltásával együtt járó területi és társadalmi változások

megerősítendő: a gazdaság fejlődésével járó környezeti hatások

- **megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek:** -
- **fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek:**
 - kommunikáció a páros munka során
 - információ szerzési és feldolgozási készség az atlaszhasználat segítségével
 - együttműködési készség a páros munka során

- **főbb tanulói tevékenységek:** ábraelemzés, atlaszhasználat

III. Szemléltető és munkaeszközök

ppt, tábla, diagramok, ajánlott olvasmány: <https://vilagterkep.atlatszo.hu/2016/11/02/detroit-a-varos-meghal-a-madarak-kirepulnek/>

IV. FELHASZNÁLT IRODALOM

- Földrajz 10. (OFI, 2018)
- Földrajzi atlasz középiskolásoknak (OFI, 2021)
- <https://vilagterkep.atlatszo.hu/2016/11/02/detroit-a-varos-meghal-a-madarak-kirepulnek/>
- <https://www.tisztajovo.hu/fogalomtar/los-angeles-tipusu-fustkod>

V. MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

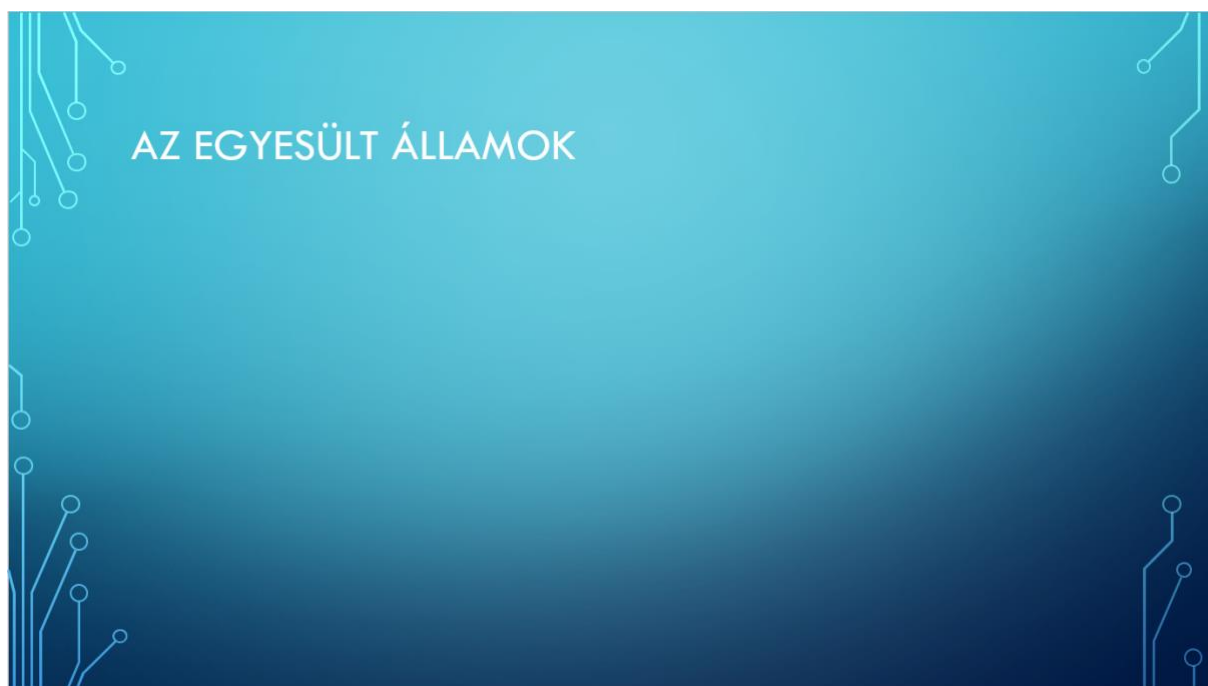
1. számú melléklet: a tanórán felhasznált diák

VI. Az óra menete

idő	az óra menete	didaktikai mozzanat	didaktikai módszer	munkaforma	eszköz
-’5	- asszociációs játék – Kinek mi jut eszébe ha meghallja: „USA” A kapott válaszokat felírom, a következő órán azokból az aspektusokból közelítem meg a témát, amelyek őket érdeklik	bemelegítés	kérdés – válasz	frontális	
-’8	- az USA alapadatai, első kétszáz évének gazdasági szempontú eseményei (2. és 3. dia)	új anyag szerzése	tanári közlés	frontális	ppt
-’13	- a gyors ütemű fejlődés okainak feltárása, ezen keresztül az agyelszívás fogalmának megértése, definiálása, K+F fogalom átisméltése - Hogyan lett a világ vezető hatalma? (válaszok után a dia szövege kattintásra beúszik) - Mi az az agyelszívás? (a válaszok felkerülnek a táblára, majd a dia szövege kattintásra beúszik (4. dia)	új anyag szerzése	kérdés – válasz	frontális	ppt, tábla
-’20	- ábraelemzés – tankönyvben található ábra elemzése - Értelmezzétek a gazdasági összefüggéseket! - A partnerek közösen dolgoznak, a válaszaikat leírják a füzetbe. Az idő leteltével a partnerek közül az egyik felolvassa a meglátásaikat. A meglátott összefüggések megerősítése, a kihagyottakra szóban rávilágítok. (5. dia)	isméltés	ábraelemzés	páros munka	ppt, tábla
-’30	- a multikulturális szó jelentésével kapcsolatos asszociációk összegyűjtése a táblán, majd a meghatározás kattintásra beúszik - a népesség területi átrendeződésének szakaszainak ismertetése, a kiváltó okok közös feltárása (kérdés: Melyek lehettek azok az okok, amelyek miatt az emberek elhagyták a lakhelyüket? – a válaszok összegyűjtése után a dia szövege kattintásra beúszik. Az adott és a kapott válaszok összevetése szóban. (6. dia)	új anyag szerzése	tanári közlés, kérdés – válasz	frontális	ppt, tábla
-’35	- Detroit város példáján keresztül a rozsdasáv történetének bemutatása (7. dia) a működőtőke fogalmának átisméltése (befektető által, egy vállalkozás működtetéséhez adott pénzösszeg.	új anyag szerzése	tanári közlés	frontális	ppt, ajánlott olvasmány ismertetése, tábla

	működőtőke esetében nem csak pénzt, hanem gyakran szakértelmet és kapcsolati tőkét is biztosít a vállalkozó) – felkerül a táblára				
-’45	- a nyugati part legnagyobb városainak megkeresése az atlaszban (Seattle, San Francisco, Los Angeles, San Diego – felkerülnek a táblára) - Mi az a technopolisz? (olyan település, ahol egyszerre található meg a gazdasági és tudományos valamint a mindennapi élethez szükséges feltételek. gyakran egyetemek közelében jönnek létre.) – felkerül a táblára - nevezetes Szilícium-völgyhöz köthető cégek megnevezése (HP, Apple, eBay, Facebook, Prezi) – felkerülnek a táblára - Los Angeles légszennyezettségi problémájának ismertetése (8., 9. dia)	új anyag szerzése	tanári közlés, atlaszhasználat	frontális és egyéni munka	ppt, atlasz, tábla

VII. Mellékletek

ALAPADATOK

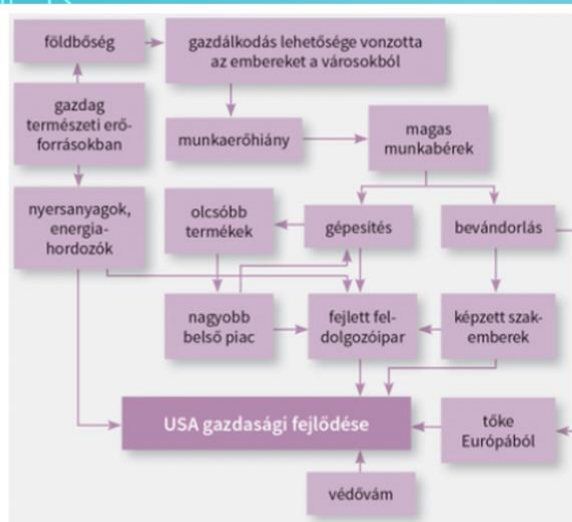
- T.: 9 834 000 km²
- L.: 328 m fő
- Főváros: Washington D.C. → mesterségesen hozták létre
- Szövetségi köztársaság, 50 tagállam
- Szomszédos országok: Oroszország, Kanada, Mexikó

TÖRTÉNELMI HÁTTÉR

- 17. századtól kezdik benépesíteni (angol gyarmatosítók)
- 18. században elszakadnak a koronától → Függetlenségi háború
- 19. század végére vezető gazdasági hatalom
- 20. században megnyeri a hidegháborút, a világ egyetlen szuperhatalma lesz
- 21. században a világ GDP-jének ötödét adja, új hidegháború kezdődik Kínával

A FEJLŐDÉS MOTORJA

- Hogyan lett durván két évszázad a világ vezető hatalma?
 - Kezdetben: hatalmas földterület → végtelennek tűnő nyersanyag
 - Később: elszigetelt helyzet → területén nem dúlt háború a 20. században
 - Modern kor: kedvező életfeltételek (az amerikai álom) → agyelszívás
- Agyelszívás: Amikor egy ország jobb élet- és kutatási feltételeket tud biztosítani, így sikeresen csábít magához tudósokat, mérnököket
- K+F költségek 40%-a az USA-hoz kötődik

8.1. Az USA 19. századi gyors gazdasági fejlődésének okai

ÉRTELMEZZÜK A
GAZDASÁGI
ÖSSZEFÜGGÉSEKET!

A NÉPEK OLVASZTÓTÉGELYE

- Multikulturális

- A bolygó számos pontjáról érkezett, különböző kulturális háttérrel rendelkező emberek együttélése

- Területi átrendeződés

- Kezdetben: Atlanti-óceán partvidéke → itt kötöttek ki
- Később: Nagy-tavak vidéke (Észak) → könnyen bányászható nyersanyag a nehéziparnak (autógyártás székhelye)
- Modern: nyugati partvidék → jobb munkalehetőség, kedvezőbb földrajzi fekvés

ROZSDAÖVEZET

- 70-es évekig ipari központ → ny.a. igényes nehézipar
- Gazdaság átalakulása → olcsóbb az import vas, K+F-et igénylő ágazatok jövedelmezőbbek → munkaerő elvándorol
- Detroit: fénykorában 1,8 m lakos → ma kb. 600 ezer
- Nem érkezik a befektetés → elvándorol a munkaképes népesség → marad, aki nem tud dolgozni (pl.: nincs semmilyen képesítése) → nem érdemes befektetni
- Chicago, Boston és New York: szintén ide tartoznának, de világhírű egyetemeik segítették a fejlődést

NYUGATI PART

- Melyek a legnagyobb nyugati-parti városok?
- Mi az a technopolisz? Minek a kapcsán beszéltünk már róla?
- Soroljatok fel néhány Szilícium-völgyhöz kapcsolódó céget!

LOS ANGELES TÍPUSÚ SZMOG

- Oxidáló vagy fotokémiai szmog
- Nyáron → UV kell hozzá
- Közlekedés hatására (nitrogén-oxid és szénhidrogének kellenek a folyamathoz)
- Könnyen kialakul, mert kedvezőek a légköri viszonyok (szélcsend kell hozzá)